

STALIŠČA DO PRIPOMB IN PREDLOGOV,

**PODANIH NA JAVNI RAZGRNITVI DOPOLNJENEGA OSNUTKA OBČINSKEGA
PROSTORSKEGA NAČRTA MESTNE OBČINE NOVA GORICA, V ČASU MED 5.7.2010
IN 13.9.2010**

I.	UVODNE OBRAZLOŽITVE IN ANALIZA PRIPOMB	4
I.1	UVODNE OBRAZLOŽITVE IN METODOLOGIJA	4
I.2	ANALIZA PRIPOMB	4
II.	SPLOŠNE OBRAZLOŽITVE STALIŠČ DO PRIPOMB	7
II.1	USMERITVE ZA RAZVOJ NASELIJ	7
II.2	NAMENSKA RABA ZEMLJIŠČ	8
II.2.1	NAMENSKA RABA ZEMLJIŠČ IN PRIDOBLENE PRAVICE LASTNIKOV NA PODLAGI PREDHODNIH AKTOV	10
II.2.2	IZVZEMI IZ OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ SKLADNO S SREDNJEROČNIM DRUŽBENIM PLANOM VRNITEV V OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ SKLADNO S SREDNJEROČNIM DRUŽBENIM PLANOM	11
II.2.3	IZVZEMI IZ OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ Z NAMENOM OHRANJANJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	11
II.2.4	IZVZEM IZ OBMOČJA GOZDOV ZA NAMENOM RAZVOJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	12
II.2.5	VKLJUČITEV V OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ NA PODLAGI DODATNIH UTEMELJITEV PODLAG	12
II.2.6	SPREMEMBA VRSTE STAVBNE NAMENSKE RABE	12
II.2.7	AŽURIRANJE STANJA	12
II.3	RAZPRŠENA GRADNJA – RAZPRŠENA POSELITEV	13
II.4	PARCELA OBJEKTA	14
II.5	NAČIN UREJANJA – OPPN	14
II.6	JAVNI NATEČAJ	15
II.7	URBANISTIČNI NAČRT	16
II.7.1	IDEJA MESTA - ZASNOVA MESTA MODERNE	16
II.7.2	PROMETNO OMREŽJE - GENERALNO	18
II.7.3	PROMETNO OMREŽJE: OS SEVER–JUG KOT VERTIKALNA MESTNA AVENIJA	18
II.7.4	PROMETNO OMREŽJE: SEKUNDARNO CESTNO OMREŽJE	19
II.7.5	PROMETNO OMREŽJE: KOLESARSKI IN PEŠ PROMET	19
II.7.6	STRUKTURIRANJE MESTA V CONE	20
II.7.7	GOSTOTE IN STOPNJA ORGANIZIRANOSTI IN	21
II.7.8	NAMENSKA RABA POVRŠIN	21
II.7.9	AKTIVIRANJE PROSTORSKIH REZERV IN DRUGIH RAZVOJNIH POTENCIALOV MESTA	22
II.8	OMEJITVE ZARADI VARSTEV IN VAROVANJ	22
II.9	CELOVITA PRESOJA VPLIVOV NA OKOLJE	23
III.	POPIS PRIPOMB IN PREDLOGOV	25
III.1	PRIPOMBE NA STRATEŠKI DEL	25
	PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA	25
	PRIPOMBA SE NE UPOŠTEVA	25
III.2	PRIPOMBE NA IZVEDBENI DEL - NAMENSKA RABA	25
	PRIPOMBA SE UPOŠTEVA	25
	PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA	25
	PRIPOMBA SE NE UPOŠTEVA	25
III.3	PRIPOMBE NA IZVEDBENI DEL – GOSPODARSKA JAVNA INFRASTRUKTURA	26
	PRIPOMBA SE UPOŠTEVA	26
	PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA	26
	PRIPOMBA SE NE UPOŠTEVA	26
III.4	PRIPOMBE NA IZVEDBENI DEL – IZVEDENA DOLOČILA	26

PRIPOMBA SE UPOŠTEVA	26
PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA	26
SE NE UPOŠTEVA	26
III.5 DRUGO	27
III.6 CPVO	27
III.7 NOVE POBUDE	27
III.8 PRIPOMBE NISO PREDMET OPN	27
IV PRILOGA 1 – POSAMEZNE PRIPOMBE IN STALIŠČA	
V PRILOGA 2 – PRIPOMBA IN STALIŠČE NA OKOLJSKO PORORČILO	

I. UVODNE OBRAZLOŽITVE IN ANALIZA PRIPOMB

I.1 UVODNE OBRAZLOŽITVE IN METODOLOGIJA

Mestna občina Nova Gorica je v postopku javne razgrnitve dopoljenega osnutka občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju: OPN), ki je potekala od 5.7. do 13.9.2010, prejela 675 pripomb. Na javnih obravnavah dokumenta, ki so potekale v Novi Gorici dne 8.9.2010, za KS Rožna dolina dne 6.9.2010, za KS Solkan dne 7.9.2010 in za KS Osek dne 9.9.2010, je bilo podano veliko število mnenj in vprašanj, na katera so pobudniki dobivali takojšnje odgovore, bilo pa je podano tudi nekaj pripomb, ki so bile obravnavane skupaj z ostalimi. Do pripomb in predlogov je pripravljavec v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (v nadaljevanju: ZPNačrt) zavzel stališča.

Ker se mnoge pripombe vsebinsko ponavljajo, se je izdelovalec odločil, da bo stališča do pripomb pripravil v dveh delih in sicer kot:

- splošne obrazložitve stališč do pripomb, v katerih so obrazložena temeljna načela, cilji, usmeritve in težnje prostorske zakonodaje ter merila in druge strokovne opredelitve prostorskega načrtovanja, ki so bile uporabljene pri opredelitvi stališč do pripomb v posameznih primerih posegov v prostor, kadar jih je mogoče obravnavati sistematično, glede na posamezne tipe pripomb oziroma predlaganih posegov v prostor;
- posamezna stališča do pripomb, ki so zavzeta do posamezne pripombe ali sklopa pripomb in upoštevajo posebnosti, se pa lahko sklicujejo na splošne obrazložitve stališč do pripomb iz prejšnje alineje.

Na takšen način:

- so bolj pregledno obrazložena stališča do bolj obsežnih problemov in pojavov glede načrtovanih posegov v prostor ter pojasnjeni razlogi za zavzetje posamičnih stališč do pripomb, ki so posledica predpisov in strokovnega mnenja na podlagi izdelanih strokovnih podlag;
- je zagotovljena enotna strokovna obravnava posamičnih pripomb v primerih, če so pripombe primerljive oziroma gre za podoben predlagan poseg v prostor;
- je preprečeno večje podvajanje nekaterih stališč, ki bi lahko v posameznih primerih povzročila tudi napačno razumevanje ali nepotrebne napake.

I.2 ANALIZA PRIPOMB

Najprej lahko ugotovimo, da se 3 % pripomb ne nanaša na postopek sprejemanja OPN, temveč na druge vsebine, večinoma na pravne režime v prostoru, uradne evidence ali strokovne podlage, ki pa niso predmet obravnave. Prav tako niso predmet obravnave nove pobude za spremembo namenske rabe, ki jih je kar 15%. Te pobude niso bile obravnavane po postopku kot ostale pobude, predvsem pa niso bile zajete v postopek celovite presoje vplivov na okolje, zato jih ni bilo mogoče upoštevati, kar pa še ne pomeni, da niso sprejemljive. Pripombe oziroma pobude bodo vključene v postopek sprememb in dopolnitev OPN.

Analiza prejetih pobud kaže sledeče:

PODROČJE	ŠTEVILO	PROCENT (%)
Predmet OPN	600	82
Niso predmet OPN	23	3

Nove pobude	112	15
Seštevek	735	100

Pripombe lahko vsebinsko razdelimo na naslednje sklope:

- strateški del OPN
- izvedbeni del OPN / opredeljevanje namenske rabe prostora (v nadaljevanju NRP)
 - vrnitev parcel v območja stavbnih zemljišč skladno s srednjeročnim družbenim planom,
 - izvzem parcel iz območja stavbnih zemljišč skladno s srednjeročnim družbenim planom,
 - izvzem parcel iz območja stavbnih zemljišč z namenom ohranjanja kmetijskih zemljišč,
 - izvzem parcel iz območja gozdov z namenom ohranjanja kmetijskih zemljišč,
 - vključitev parcel v območja stavbnih zemljišč na podlagi dodatno utemeljene pobude,
 - sprememba vrste stavbne namenske rabe,
 - ažuriranje stanja,
 - razpršena gradnja – razpršena poselitev,
- izvedbeni del OPN / gospodarska javna infrastruktura (v nadaljevanju GJI),
- izvedbeni del OPN / izvedbena določila,
- pripombe, ki niso predmet OPN
 - urbanistični načrti (v nadaljevanju UN),
 - pripombe, ki se nanašajo na prikaz stanja prostora (v nadaljevanju PSP), to je na pravne režime nosilcev urejanja prostora (register kulturne dediščine, kategorizacija cest, kataster stavb, kategorizacija kmetijskih zemljišč, potek elektrovodov,...),
 - druge pripombe (kot prostorske ureditve državnega pomena,...)
- nove pobude za spremembo in dopolnitev OPN,
- pripombe na okoljsko poročilo,
- drugo.

Nekaterih pripomb se ne da enolično razporediti le pod eno od navedenih skupin, saj posegajo na več področij. Zaradi evidence smo jih razporedili po pretežnosti. Če pa je imela pripomba dva ali več jasno ločenih sklopov vsebin, smo jo v obravnavi zavedli pod več področij kot ločene pripombe.

V nadaljnji analitiki obravnavamo le pripombe, ki se **nanašajo na OPN**. Tako je skupno število pobud na OPN **599**.

PODROČJE	ŠTEVILO	PROCENT (%)
Strateški del	15	2
Izvedbeni del / NRP	481	80
Izvedbeni del / GJI	33	6
Izvedbeni del / izvedbena določila	43	7
Drugo	28	5
Seštevek	600	100

Vse pripombe smo analizirali in do njih zavzeli stališče. Stališča do pripomb na OPN so v splošnem opredeljene v štiri skupine:

Stališče	Opis stališča	Število stališč do pripomb	Procent (%)
PRIPOMBA SE UPOŠTEVA	Pripomba je bila utemeljena in ustrezno dokumentirana ter je bilo do nje zavzeto stališče, da je le ta utemeljena in se je v celoti upoštevala. Na podlagi stališča je bil spremenjen prostorski akt v tekstualnem in/ali grafičnem delu odloka.	248	41
PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA	Del pripombe ali pa nekatere od različnih naštetih vsebin pripombe so bile utemeljene in ustrezno dokumentirane ter je bilo do njih zavzeto stališče, da se jih delno upošteva. Na podlagi stališča je bil spremenjen prostorski akt v tekstualnem in/ali grafičnem delu odloka. Drugega dela pripombe pa ni bilo mogoče upoštevati.	110	19
PRIPOMBA SE NE UPOŠTEVA	Pripombe ni bilo mogoče upoštevati, praviloma zaradi kršenja zakonskih določil glede prostorskega načrtovanja, gradnje objektov ali drugih pravnih režimov prostora (npr. varstvo kmetijskih zemljišč, varstvo narave, varstvo kulturne dediščine, varstvo pred naravnimi nesrečami, ipd.).	214	35
DRUGO	Sem so uvrščene pripombe, ki so bile umaknjene, so že upoštevane v aktu ali so iz nekega drugega razloga brezpredmetne in podobno.	28	5
SKUPAJ		600	100

II. SPLOŠNE OBRAZLOŽITVE STALIŠČ DO PRIPOMB

II.1 USMERITVE ZA RAZVOJ NASELIJ

V skladu z definicijo Strategije prostorskega razvoja Slovenije (Ur. list RS 76/2004), v nadaljevanju SPRS, je **naselje** območje, ki obsega zemljišča, pozidana s stanovanjskimi in drugimi stavbami ter gradbeno inženirskimi objekti in javne površine. Naselje tvori skupina najmanj desetih stanovanjskih stavb. Naselja se med seboj razlikujejo po funkciji in vlogi v omrežju naselij, velikosti, urbanistični ureditvi, arhitekturi in drugem. Na podlagi fizionomskih, morfoloških, funkcijskih meril in kazalcev se naselja razvršča v urbana in podeželska naselja ter vasi.

Osnovna delitev poselitvenih območij se v skladu z ZPNačrt opredeli v območja **naselij** in **območja razpršene poselitve**, medtem ko se posamični objekti zunaj naselij v odprti krajini opredelijo kot razpršena gradnja, ki ima status negativnega pojava v prostoru in se na obstoječih objektih razvojno omejuje ali sanira, nova razpršena gradnja pa prepoveduje.

ZPNačrt v osnovnih usmeritvah določa, da se **prostorski razvoj naselja** usmerja in načrtuje na prostih, degradiranih in nezadostno izkoriščenih površinah znotraj obstoječih naselij, pri čemer imata **prenova in notranji razvoj naselja** prednost pred novogradnjo. Z razvojem naselij se ne sme slabšati kakovost življenjskega okolja in se morajo v čim večji meri ohranjati zelene površine naselja. Širitev naselja je dopustna le, če znotraj obstoječega naselja nadaljnji prostorski razvoj ni možen. Širitev naselja je treba prvenstveno usmerjati na zemljišča, ki so z vidika trajnostne rabe naravnih virov, ohranjanja najboljših kmetijskih zemljišč, ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine manj pomembna in so funkcionalno povezana z obstoječim naseljem.

Območja notranjega razvoja naselja so površine, kjer se s prenovo, sanacijo, oziroma racionalno rabo ekstenzivno izrabljenih stavbnih zemljišč in ob skrbi za ohranjanje kvalitetne urbane in arhitekturne dediščine zagotavlja kvalitetnejše bivalne razmere. Zgoščevanje grajenih struktur znotraj obstoječih stavbnih zemljišč je možno ob zagotavljanju kvalitetnih bivalnih razmer v skladu z merili in pogoji za določitev velikosti parcel in objektov, vendar ne kot pozidava javnih površin.

Območja prenove so območja ali površine, na katerih se izvaja celovita prenova ali delna prenova. Celovita prenova se določi, kadar je treba izboljšati funkcionalne, tehnične, prostorsko-oblikovalske, bivalne, gospodarske, socialne, kulturne in ekološke razmere v določenem naselju ali delu naselja, ali kadar je ob tem mogoče z ohranitvijo identitetnih vrednosti naselja in arhitekture ter kulturne dediščine ustvariti kvalitetne pogoje za razvoj naselja. Območje celovite prenove se na podlagi strokovnih podlag občinskega prostorskega načrta lahko določi tudi za naselja, za katera ni predvidena izdelava urbanističnega načrta. Celovita prenova se izdelata tudi za degradirana območja oziroma območja z več porušeni, poškodovani, neprimerno izrabljeni ali opuščeni objekti, ki so predmet prenove. Območje delne prenove se določi za površine v naselju, ki so zaradi neprimerne ali ekstenzivne rabe, neustrezne kakovosti bivanja ali neprimerne komunalne opremljenosti razvrednotene.

V skladu z določili Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Ur. list RS št. 99/2007), v nadaljevanju Pravilnik, so območja **širitve naselja** površine za načrtno usmerjanje poselitve, ki jih ni mogoče zagotoviti z aktiviranjem prostih oziroma nezadostno izkoriščenih površin ali s prenovo površin znotraj naselja. Nove površine stavbnih zemljišč, ki pomenijo območje širitve naselja, se določijo na podlagi ugotovitev o razpoložljivih prostih kapacitetah v grajeni strukturi, možnostih prenove in sanacije ter razvojnih potreb občine in strateških usmeritev iz državnega strateškega prostorskega načrta. Za določanje obsega površin za širitev naselja je treba izdelati bilanco površin in upoštevati realen časovni okvir (približno 10–15 let).

Zaradi navedenih zakonodajnih izhodišč je bila opredelitev naselij oziroma strukturiranje poselitve na naselja, razpršeno poselitev in razpršeno gradnjo ena najbolj pomembnih nalog glede opredelitve namenske rabe prostora. V novem občinskem prostorskem načrtu so kot naselja opredeljena vsa strnjena območja zazidave, tudi v primerih, ko gre za pojav razloženih naselij, posamičnih zaselkov ali gruč stavb, ki pa imajo z naseljem v bližini vzpostavljeno ustrezno funkcionalno povezavo.

Kot ključne strokovne podlage za utemeljevanje širitev naselij so bile izdelani urbanistični načrti, strokovne podlage Analiza razvojnih možnosti in Analiza bilanc površin stavbnih zemljišč, ki so podale potrebe po razvoju in stanje stavbnih zemljišč po naseljih.

Glede posameznih pobud občanov smo v primerih, ko je bilo mogoče predlagano širitev naselja utemeljiti z urbanističnim načrtom ali drugimi s strokovnimi utemeljitvami in kadar predlogi niso bili v nasprotju z varstvenimi režimi prostora, v novem prostorskem načrtu le te praviloma upoštevali. Takšne odločitve smo sprejeli prvenstveno na podlagi usmeritev pripravljavca, da svojim občanom poskuša v največji možni meri pomagati pri reševanju večinoma stanovanjskih problemov. Upošteevane so bile tudi vse pobude in pripombe, ki so bile vezane na dejavnost in razvoj delovnih mest in niso bile v nasprotju z veljavnimi pravnimi režimi prostora.

Največji obseg pripomb pa se je nanašal na izključitev zemljišč iz območja stavbnih zemljišč. Tudi tovrstne odločitve smo sprejemali na podlagi osnovne usmeritve pripravljavca, da je potrebno občanom ugoditi v največji možni meri, saj lastništvo stavbnega zemljišča poleg številnih razvojnih priložnosti in prednosti predstavlja tudi odgovornost in obveznost za lastnika. Tako smo iz stavbnih zemljišč izključevali vsa območja, ki nimajo vpliva na urbano delovanje naselja in njegove funkcije, ki ne razvrednotijo osnovnih strokovnih izhodišč, predvsem urbanističnih načrtov ter dolgoročno ne zavirajo razvoja naselja.

II.2 NAMENSKA RABA ZEMLJIŠČ

Namenska raba zemljišč je eden temeljnih mehanizmov urejanja prostora. ZPNačrt in podzakonski predpisi uvajajo novo klasifikacijo namenske rabe zemljišč. **Vrste namenskih rab** se na podlagi zakonodaje delijo na osnovno (stavbno, kmetijsko, gozdno, vodno in drugo zemljišče) ter podrobno (SS - stanovanjske površine, SK - površine podeželskega naselja, CD - osrednja območja centralnih dejavnosti, CU - druga območja centralnih dejavnosti,...). OPN slednjo za potrebe oblikovanja prostora ali natančnejšega usmerjanja izrabe v nekaterih primerih podrobneje členi (SSe – prosto stoječa stanovanjska gradnja, SSs strnjena stanovanjska gradnja,...CDz – območja centralnih dejavnosti/zdravstvo, CDi - območja centralnih dejavnosti/izobraževanje,...). Vrste namenske rabe zemljišč so opredeljene v tekstualnem delu OPN, v grafičnem delu pa je namenska raba prostora opredeljena za vsako parcelo. Območja se morajo določiti tako natančno, da je njihovo mejo mogoče določiti v naravi in prikazati v zemljiškem katastru. Prav zato je najboljša določitev namenske rabe tista, ki se veže na parcelne meje, k čemur stremimo pri določanju namenske rabe s tem dokumentom.

Na namensko rabo se navezuje večina izvedbenih določb kot so merila za formiranje parcel objekta, izrabe površin, volumnov, višin, oblikovanja, deleža zelenih površin ipd.

Namenska raba je **za naselja z urbanističnimi načrti** določena na osnovi le teh. Ta naselja so Nova Gorica s Pristavo, Solkanom, Kromberkom, Ajševico, Rožno dolino in Staro Goro, Dornberk, Šempas, Grgar, Branik, Trnovo, Čepovan, Prvačina in Lokve. Na **ostalih območjih** se namenska raba zasnuje v strateškem delu na podlagi usmeritev glede razvoja poselitve, razvoja v krajini ter zasnove GJI, v izvedbenem delu OPN pa se podrobneje določi upoštevajoč področne predpise, fizične lastnosti prostora in njegovo predvideno rabo.

Pri določanju namenskih rab bi radi opozorili na deljeno klasifikacijo namenskih rab **stanovanjskih površin** (SSe, SSs, SSv, SP, SB) in površin podeželskega naselja (SK). Območja SS so pretežno namenjena različnim oblikam stanovanj s spremljajočimi sprejemljivimi dejavnostmi, ki lahko dosegajo

do 50% BTP objekta. Na območjih SK, ki so v osnovi namenjena prepletu stanovanj in kmetij, pa lahko spremljajoče dejavnosti dosegajo tudi do 100% BTP površin objektov. Cilj določila je ohranjanje možnosti za obstoj in razvoj podeželskih naselij.

Središčna naselja imajo opredeljena **območja centralnih dejavnosti**, ki so primarno namenjena umeščanju vseh vrst družbenih, upravnih, oskrbnih in storitvenih dejavnosti ter bivanju. Če je območje opredeljeno kot CDi, CDz, CDv, CDk ali CDo, so dejavnosti, ki jih je mogoče umeščati, ozko določene, bivanje pa je lahko znotraj takih objektov le kot spremljajoča dejavnost. Območja centralnih dejavnosti so pomembni rezervati za razvoj funkcij naselja, s pomočjo katerih naselje lahko dosega ali nadgrajuje svoj položaj v omrežju naselij občine ali čezmejno.

V urbanih naseljih je potrebno omogočiti zadostno ponudbo površin za industrijo, proizvodno obrt in druge oblike podjetništva. Pogoj za tako ponudbo je načrtovanje **območij proizvodnih dejavnosti**.

Pri razvoju gospodarskih con se poleg družbeno ekonomskih pogojev, zagotovljenega zaledja kapitala ter znanja na področju visoke tehnologije in delovne sile, upošteva tudi prostorske kriterije, in sicer: optimalno povezavo s prometnim in energetskim omrežjem, bližino in velikost že obstoječih gospodarskih con, velikost naselij, njihovo vlogo v urbanem sistemu in dostopnost do predvidenih lokacij gospodarskih con ter prostorske možnosti in omejitve, ki izhajajo iz stanja ali značilnosti naravne in kulturne krajine, v katero se posamezna gospodarska cona umešča. Pri umeščanju gospodarskih con v naselje so imele prednost površine, kjer gre hkrati za prenove ali sanacije opuščanih industrijskih, prometnih in podobnih območij. Razmestitev proizvodnih dejavnosti ne sme poslabšati bivalnih in delovnih razmer v neposredni okolici, zato niso bile umešča med stanovanjske površine. Obstoječa območja industrije, ki imajo centralne lokacije sredi naselij, se dolgoročno prestrukturira v okoljsko sprejemljivejša območja.

Posebna območja, ki obsegajo površine za turizem, šport in območij nakupovalnih, sejmskih in drugih centrov se lahko locirajo na obrobju naselij z dobro prometno dostopnostjo samo ob pogoju, da dopolnjujejo funkcije naselja in ne ogrožajo vitalnosti mestnega središča. Ob pogoju, da zapolnjujejo in zaokrožujejo stavbno tkivo se lahko locirajo na degradiranih in slabo izkoriščenih površinah. Posebnost so območja za šport, rekreacijo in turizem, ko so vezana na naravne danosti območja.

Posebej pomembno je umeščanje namenske rabe **zelenih površin**, ki so nujno potrebne za kvalitetno delovanje naselja. Med zelene površine štejemo predvsem javno dostopne zelene površine v javni ali v skupni rabi. Pri tem v fazi prostorskega načrtovanja ni ključno lastništvo, ampak prostorska opredelitev, seveda pa je zaželeno, da so takšna zemljišča v prihodnosti tudi v javni lasti ali pa pod posebnim pravnim režimom. Med zelene površine štejejo površine za oddih, rekreacijo in šport, parki, vrtičkarske površine, pokopališča in druge urejene zelene površine. Takšne zelene površine lahko zagotavljamo z opredelitvijo lokacije in vrisom v grafični del OPN, lahko pa tudi z opredelitvijo zahtevanega deleža zelenih površin za posamezno enoto urejanja prostora v tekstualnem delu OPN. Poleg zahtev glede javnih in skupnih zelenih površin so v OPN opredeljeni tudi deleži obveznih zelenih površin na parceli objekta.

Namenska raba **prometne infrastrukture** je v grafičnem delu OPN opredeljena na parcelo le za pomembnejše cestne povezave (kot so državne in regijske ceste), kjer sta stanje in katastrske parcele tudi večinoma skladna. Ostalim prometnicam raba ni določena v kartah 'Namenska raba prostora', temveč v kartah 'Gospodarske javne infrastrukture' skladno s Pravilnikom z linijskim grafičnim znakom, ki predstavlja digitalizirane osi javnih cest. Ceste so vrisane v prostorski akt na podlagi uradne kategorizacije javnih cest z različnimi linijami. Takšen vris ceste ne pomeni, da cesta ni opredeljena kot stavbno zemljišče za promet. Vsaka kategorizirana javna cesta ima podatke o tehničnih lastnostih, tudi širino, zajete v BCP. Površina ceste je s tem opredeljena. Vendar pa je potrebno opozoriti, da se s tem ni mogoče ogniti potrebi po urejenem katastru ter kategorizaciji cest, saj iz tega izhajajo številne lastniške in druge pravice in dolžnosti, kar pa ni problem OPN.

Območja izven stavbnih zemljišč so bila določena na podlagi strokovnih podlag posameznih nosilcev urejanja prostora. Kmetijska in gozdna zemljišča so bila opredeljena na podlagi podatkov dejanske rabe prostora Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, delitev na najboljše in druga kmetijska zemljišča pa na podlagi veljavnega prostorskega akta občine. Vhodni podatki, ki se nanašajo na kmetijska in gozdna zemljišča in jih je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, so pripravljene na podlagi Pravilnika o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, (Uradni list RS, št. 122/08). Vodna zemljišča niso bila določena v skladu z Zakonom o vodah, ker pristojni nosilec urejanja prostora ni posredoval ustreznih podatkov. Tako bo potrebno mejo vodnega zemljišča natančneje določati v postopkih pridobivanja gradbenega dovoljenja. Za opredelitve gozdnih, kmetijskih in vodnih zemljišč je kot upravljavec teh območij pristojna država.

Daleč največ pripomb občanov se je nanašalo prav na namensko rabo prostora, zato mehanizem namenske rabe nekoliko širše obrazložimo. Pripombe je bilo možno oblikovati v šest osnovnih sklopov, za katere je v nadaljevanju obrazložen princip zavzemanja stališča.

II.2.1 NAMENSKA RABA ZEMLJIŠČ IN PRIDOBLJENE PRAVICE LASTNIKOV NA PODLAGI PREDHODNIH AKTOV

Osnovni pravni režim, ki ga OPN vzpostavlja, je namenska raba prostora. Poleg tega določa tudi podrobnejše izvedbene pogoje, ki določajo kakšni objekti se lahko gradijo na posameznih namenskih rabah. Ker je urejanje prostora v javnem in skupnem interesu, OPN ta merila lahko in mora določati ter mu jih ni potrebno neposredno uskladiti s posamičnim lastnikom zemljišča. ZPNačrt določa, da je OPN potrebno javno razgrniti ter obravnavati pripombe, ki jih občani podajo, ni pa potrebno k prostorskemu aktu pridobiti soglasja lastnika. Na temo pravic lastnika zemljišč je Ministrstvo za okolje in prostor pripravilo obrazložitev, vezano predvsem na spremembe namenske rabe prostora, kot najbolj pomembnega pravnega režima, vzpostavljenega z OPN.

V tej obrazložitvi (MOP št. 35001-251/2008/2 in 35001-386/2008/2 z dne 17.10.2008) MOP navaja, da določanje in spreminjanje namenske rabe prostora ali drugih določil prostorskega akta ne pomeni poseganje v pridobljene pravice lastnikov zemljišč, saj se možnost gradnje določenega objekta pridobi šele z izdanim pravnomočnim gradbenim dovoljenjem, nikakor pa ne s samo dopustnostjo gradnje, ki jo omogoča prostorski akt. Prostorski akti, kot vsi splošni pravni akti, se v skladu s potrebami in novimi spoznanji v družbi vedno lahko (po določenem postopku predpisanem z zakonom) tudi spreminjajo oziroma na novo sprejemajo, spremembe pa ne pomenijo vedno le dodajanja novih možnosti (ugodnosti) temveč tudi novih omejitev, kar ne velja le za področje urejanja prostora, temveč tudi za vsa druga področja delovanja družbe. S spremembo pa se seveda ne more posegati v že zatečene pravne pravice, ki jih zagotavljajo izdana (pravnomočna) upravna dovoljenja, torej je na njihovi podlagi kljub spremembam namenske rabe v prostorskih aktih gradnjo še vedno mogoče začeti oziroma dokončati ter zgrajeni objekt ohranjati v njegovi prvotni funkciji z vzdrževanjem, rekonstrukcijo, ipd. Tudi dejstvo, da so se zaradi možnosti gradnje na predmetnih območjih plačevale določene dajatve, kot je NUSZ, še ne pomeni, da je bila s tem ta možnost za vedno pridobljena. Z njeno izgubo bo namreč, v kolikor lastniki zemljišč te možnosti, ki je veljala v določenem času, niso izkoristili in si niso zagotovili pravnomočnega dovoljenja za gradnjo oziroma na zemljišču niso gradili, prenehala tudi obveznost plačila nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

Pripombe, ki so se naslanjale zgolj na utemeljitev iz naslova pridobljenih pravic, ni bilo mogoče upoštevati. Upoštevale pa so se vse tovrstne pripombe, ki so imele ustrezno podporo drugih strokovnih utemeljitev.

II.2.2 IZVZEMI IZ OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ SKLADNO S SREDNJEROČNIM DRUŽBENIM PLANOM

in

VRNITEV V OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ SKLADNO S SREDNJEROČNIM DRUŽBENIM PLANOM

Pripravljaivec OPN je v okviru priprave novih prostorskih aktov izdelal vrsto strokovnih podlag (urbanistične načrte, analiza stanja in teženj, analiza razvojnih možnosti, strokovne podlage za poselitev, ipd.), z izvajalcem opravil terenske ogleda ter analiziral obstoječe prostorske akte. Izkazalo se je, da je v veljavnih prostorskih aktih veliko površin, ki so opredeljene kot stavbna zemljišča, vendar na njih ni mogoče graditi zaradi omejitev, varstev in varovanj v prostoru ali pa zemljišča niso bila načrtovana v skladu s potrebami naselja (prevelike prostorske rezerve posameznih naselij) ali njegovo strukturo. Po drugi strani pa so posamezna naselja imela manko stavbnih površin glede na njihov predviden razvoj in načrtovano vlogo v mreži naselij.

V skladu z novo zakonodajo je občina pristopila k izdelavi novih prostorskih aktov, ki bodo določali urejanje prostora za naslednje dolgoročno obdobje. Pripravljaivec je k temu pristopil strokovno s celovito zasnovo prostora in ne le parcialno preko popravkov obstoječih aktov na podlagi posameznih pobud. Zarisana je bila nova namenska raba prostora, ki ni le popravek obstoječe. Z novo namensko rabo je poskušala slediti obstoječi strukturi pozidave posameznih naselij in pri tem v največji možni meri ohranjati in poudarjati obstoječo kvalitetno grajeno strukturo ter novejša posege v prostor umeščati na način, ki le tega ne bo degradiral. Hkrati sta upoštevala nove pogoje varstev in varovanj, ki izhajajo iz novih podatkov nosilcev urejanja prostora in se nanašajo predvsem na plazovita in poplavna območja, območja varovanj naravnih vrednost in kulturne dediščine ter številne druge. Tako se je namenska raba v primerjavi z obstoječo prestrukturirala, v nekaterih primerih zmanjšala, v nekaterih pa s celostnim načrtovanjem povečala.

V času od pričetka priprave OPN (podaj pobud lastnikov za spremembo namenske rabe prostora v stavbna zemljišča oziroma možnosti podaj za spremembo obstoječih stavbnih zemljišč v primarno rabo prostora) se je vzpostavil tudi mehanizem plačevanja nadomestil za nezazidana stavbna zemljišča, kar predstavlja novo obvezo za lastnike zemljišč, na katero ob pričetku sprejemanja akta niso računali. Ker tega dejstva pred leti ni bilo, je občina poskusila ugoditi vsem tovrstnim pobudam, če le niso kršila temeljnih načel prostorskega načrtovanja. Tako smo zemljišča, ki so bila v predhodnih aktih opredeljena kot nestavbna zemljišča (gozd, kmetijska zemljišča), v javno razgrnjenem dopolnjenem osnutku OPN pa kot stavbna, na podlagi pripomb v največji možni meri vračali v primarno rabo.

Na podlagi pripomb občanov ter njihovih izraženih razvojnih potreb, pa smo nasprotno, zemljišča, ki so bila v predhodnih aktih opredeljena kot stavbna zemljišča, v javno razgrnjenem dopolnjenem osnutku pa kot nestavbna zemljišča (gozd, kmetijska zemljišča) in niso bila v nasprotju s temeljnimi načeli načrtovanja ali varovanj v prostoru, vrnili v območja stavbnih zemljišč.

V strateškem delu OPN zasnova območij stavbnih zemljišč ostaja pretežno nespremenjena.

II.2.3 IZVZEMI IZ OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ Z NAMENOM OHRANJANJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Sklop pripomb se je nanašal na izvzem zemljišč iz območja stavbnih površin, čeprav vlagatelji niso podali tovrstne pobude v roku za prejemanje pobud ampak le na razgrnitvi in čeprav na območju pripombe ni prišlo do spremembe. Pripombe bi bilo mogoče opredeliti tudi kot nove pobude.

Zaradi obsežnih utemeljenih potreb po širitvi stavbnih zemljišč predvsem na območju mesta, ki mnogokrat posežejo na območja kmetijskih zemljišč, smo mnenja, da je tovrstne pripombe smotno upoštevati. Z upoštevanjem pripomb se namreč poveča kvota kmetijskih zemljišč, ki jih Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v skladu s svojim področnim zakonom zahteva kot nadomestna kmetijska zemljišča za celotno kvoto novih stavbnih zemljišč. Zato je vsem tovrstnim pripombam, če le niso v nasprotju s temeljnimi načeli načrtovanja, bilo ugodeno.

Na zemljiščih, ki so bila v predhodnih aktih in dopolnjenem osnutku opredeljena kot stavbna zemljišča, smo na podlagi pripomb v največji možni meri vzpostavljali primarno rabo.

II.2.4 IZVZEM IZ OBMOČJA GOZDOV ZA NAMENOM RAZVOJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Sklop pripomb se je nanašal na izvzem zemljišč iz območja gozdnih površin na račun kmetijskih površin, čeprav vlagatelji niso podali tovrstne pobude v roku za prejemanje pobud ampak le na razgrnitvi. Pripombe bi bilo mogoče opredeliti tudi kot nove pobude.

Zaradi obsežnih utemeljenih potreb po širitvi stavbnih zemljišč predvsem na območju mesta, ki mnogokrat posežejo na območja kmetijskih zemljišč, je pripravljavec akta mnenja, da je tovrstne pripombe smotno upoštevati. Z upoštevanjem pripomb se namreč poveča kvota kmetijskih zemljišč, ki jih Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v skladu s svojim področnim zakonom zahteva kot nadomestna kmetijska zemljišča za celotno kvoto novih stavbnih zemljišč. Zato je vsem tovrstnim pripombah, če le niso v nasprotju s varovanji in varstvi, bilo ugodeno.

Na zemljiščih, ki so bila v predhodnih aktih in dopoljenem osnutku opredeljena kot gozdna zemljišča, smo na podlagi pripomb v največji možni meri vzpostavljali kmetijsko rabo prostora.

II.2.5 VKLJUČITEV V OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ NA PODLAGI DODATNIH UTEMELJITEV IN STROKOVNIH PODLAG

Sklop pripomb se je nanašal na že podane pobude za spremembo namenske rabe prostora in sicer na vzpostavitev stavbne namenske rabe. Pobude v dopoljenem osnutku niso bile upoštevane. Pobudniki so v času javne razgrnitve pobude dodatno obrazložili, predložili strokovne podlage ali nova dejstva, na podlagi katerih je bilo zavzeto stališče, da je vsebine mogoče upoštevati.

Za nekatere dodatno obširneje obrazložene pobude za spremembo v stavbna zemljišča smo na podlagi novih dejstev pripombe upoštevali ter namensko rabo prostora spremenili v stavbno.

II.2.6 SPREMEMBA VRSTE STAVBNE NAMENSKE RABE

Nekatere pripombe se nanašajo na opredelitev podrobnejše namenske rabe. Večino lahko strnemo v sledeči skupini:

Zaradi spremembe opredelitev podrobnejših namenskih rab, ki jih OPN prinaša na podlagi Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij, je v posameznih enotah urejanja prostora znotraj naselij, kjer so prepletene različne rabe, prišlo do izključevanja sprejemljivih dejavnosti. V takih primerih smo sprejemljive dejavnosti predpisali na enote urejanja prostora ali predpisali drugo ustrezno rabo.

Več pobudnikov je želelo spremembo namenske rabe iz območij centralnih dejavnosti v območja stanovanj. Z načrtovanjem centralne rabe nekega območja gradnja stanovanj ni izključujoča, omogočena pa je umestitev drugih dejavnosti, ki služijo skupnim potrebam naselja. Ta območja so se načrtovala v skladu z urbanističnimi načrti ter dejanskim stanjem. V skladu s tem smo območja znova preverili.

II.2.7 AŽURIRANJE STANJA

Nekateri lastniki zemljišč so podali pripombo, ki se je nanašala na vris obstoječih ali porušenih objektov. Pobude obsegajo objekte zgrajene na podlagi celotne dokumentacije vključno s pridobljenim gradbenim dovoljenjem, objekte, ki so bili v postopkih legalizacije, pa dovoljenj niso dobili, objekte, ki so nove črne gradnje, vse vrste objektov, ki so bili zgrajeni pred uveljavitvijo Zakona o stavbnih zemljiščih, ruševine, ki so evidentirane le še v katastrskih podatkih in drugo.

Osnovni pristop k vsem vrstam navedenih in podobnih primerov je enoten in skladen z ZPNačrt. Obstoječim in porušenim objektom se stavbna zemljišča načrtuje le v primeru, ko:

- je poseg skladen s temeljnimi načeli prostorskega načrtovanja,
- je poseg skladen s celotnim OPN in izdelanimi strokovnimi podlagami,

- je poseg skladen s tipologijo poselitve območja, kjer se nahaja,
- načrtovano stavbno zemljišče ne pomeni razpršene gradnje,
- z načrtovanjem stavbnega zemljišča ne posegamo na območja varstev in varovanj, ki tak poseg izključujejo ali obstaja možnost, da bi zaradi posega nastala škoda.

Ne glede na navedeno se z načrtovanjem namenske rabe v OPN ne more poseči v že zatečene pravne pravice lastnika, ki jih zagotavljajo pridobljena pravnomočna upravna dovoljenja. Tako je na njihovi podlagi ne glede na namensko rabo v OPN gradnjo še vedno mogoče začeti oziroma dokončati ter zgrajeni objekt ohranjati v njegovi prvotni funkciji z vzdrževanjem, rekonstrukcijo, ipd.

Nekatere pripombe pa se nanašajo zgolj na pravilnost izrisa namenske rabe. Namenska raba zemljišč je ustrezno opredeljena, vendar je pri vrisu v akt zaradi pomanjkljivih podlag prišlo do zamika stavbnega območja ali drugega območja. Vrse se na podlagi priložene dodatne dokumentacije uskladi, pripombe se upošteva.

II.3 RAZPRŠENA GRADNJA – RAZPRŠENA POSELITEV

SPRS definira razpršeno poselitev kot tip poselitve, ki ga opredeljuje veliko število v prostoru razpršenih malih naselij, katera tipološko uvrščamo v razdrobljena, razpršena, raztresena, razpostavljena in razložena naselja kot del avtohtone poselitve. ZPNačrt pa navaja še, da je razpršena poselitev tip poselitve z nizko gostoto poselitve, ki predstavlja avtohtoni vzorec poselitve in se kot taka ohranja. Skladno s Pravilnikom se v strateškem delu OPN določijo okvirna območja razpršene poselitve na podlagi naslednjih kriterijev prepoznavnosti prostora:

- poselitve nizke gostote kot avtohtonega poselitvenega vzorca v krajini,
- pojava samotnih kmetij, zaselkov, razdrobljenih, razpršenih, raztresenih, razpostavljenih in razloženih naselij ter drugih oblik strnjenih manjših naselij, ki jih pretežno tvorijo objekti, zgrajeni pred letom 1967,
- demografske ogroženosti.

V OPN je razpršeni poselitvi možno načrtovati nove stavbne površine vendar predvsem v smislu razširitev obstoječih. V tem primeru gre večinoma za stanovanjske stavbe, kmetijska gospodarstva in objekte dopolnilnih dejavnosti. Na novo pa se zunaj območja naselja lahko načrtujejo le sledeče prostorske ureditve in posamezni posegi v prostor:

1. ki neposredno služijo kmetijski, gozdarski ali turistični dejavnosti,
2. ki so namenjeni opravljanju lokalnih gospodarskih javnih služb,
3. ki so namenjeni splošni rabi (lokalno grajeno javno dobro),
4. za izvajanje ukrepov na področju varstva okolja, ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine ter ohranjanja prepoznavnih značilnosti krajine,
5. za namen športa in rekreacije,
6. za rabo naravnih dobrin in sanacijo opuščenenih območij izkoriščanja,
7. za namene obrambe ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, kadar so te prostorske ureditve v pristojnosti občine.

Na ta način je v ZPNačrt jasno in nedvoumno določeno, da zunaj območja naselij (nova razpršena poselitev) gradnja za druge namene ni mogoča in ni dovoljena. Pripombe, ki so bile vezane na novo gradnjo stanovanjskih objektov v odprtem prostoru so bile iz navedenih razlogov zavrjene.

Za celotno območje občine so bila v predmetnem OPN na novo določena območja razpršene poselitve v skladu z zgoraj navedenimi določili. OPN v strateškem delu določa kot območje razpršene poselitve predvsem Trnovsko in Banjško planoto, Stara Gora ter zaselki naselij Ozeljan, Šempas, Osek in Šmihel. Površine razpršene poselitve so v izvedbenem delu OPN prikazane v skladu s predpisanim grafičnim znakom z določeno barvo in veliko črko A.

V skladu z definicijo iz SPRS so območja razpršene gradnje območja z nizko gostoto naselitve, z nestrnjeno, redko razmestitvijo objektov v prostoru, med katerimi je več kot 100 m nepozidanih oziroma kmetijskih zemljišč. ZPNačrt nadalje navaja, da je razpršena gradnja negativni pojav v prostoru, katere značilnost je neracionalna izraba prostora in nezadostna komunalna opremljenost in je kot taka potrebna sanacije.

V skladu s Pravilnikom se razpršena gradnja prikaže le kot lega in oblika stavbe, za kar se uporabljajo podatki o stavbah iz centralne baze katastra stavb (uradna evidenca Geodetske uprave). V teh primerih namreč ne gre za nadaljnje načrtovanje posegov oziroma prostorskih ureditev v smislu ZPNačrt, zato se zanje tudi ne določa namenska raba prostora. V zvezi z obstoječimi objekti velja, da se zanje kot tudi za zemljišče, na katerem stojijo, ohranjajo vse pravice, ki izhajajo iz pridobljenih pravnomočnih upravnih dovoljenj.

Območja razpršene gradnje pa pobočja kraškega roba Trnovske planote in sicer širše območje od Lok do Oseka.

II.4 PARCELA OBJEKTA

ZGO je pojem gradbene parcele opustil ter ga prelevil v definicijo: pojem gradbene parcele pomeni zemljišče, sestavljeno iz ene ali več zemljiških parcel, na katerem stoji oziroma na katerem je predviden objekt in na katerem so urejene površine, ki služijo takšnemu objektu oziroma je predvidena ureditev površin, ki bodo služile takšnemu objektu. S tem je vsebino pojma gradbene parcele, ki služi številnim vpeljanim mehanizmom prostorskega in drugega načrtovanja obdržal, ukinil pa je njegovo poimenovanje. Kljub ukinitvi poimenovanja pa je jasno, da to zemljišče, ki služi objektu, ni nujno ena zemljiška parcela, lahko jih je tudi več, vedno pa je parcela cela in nikakor ne le njen del. Zaradi pomanjkanja poimenovanja 'gradbene parcele' smo definiciji iz ZGO dali ime 'parcela objekta'.

Da se namenska raba najustrezneje določa za eno zemljiško parcelo enovito, izhaja tudi iz določil ZPNačrt-a in njegovih podzakonskih aktov. Za določitev namenske rabe prostora pravi, da se morajo območja namenske rabe določiti tako natančno, da je njihovo mejo mogoče določiti v naravi in prikazati v zemljiškem katastru. S tem postane najboljša določitev namenske rabe tista, ki se veže na parcelne meje, pri čemer stavbno zemljišče objektov oziroma 'parcela objekta' ni izjema.

Veliko število pripomb se nanaša na parcele objekta v smislu, da so lastniki želeli večinoma manjši del parcele spremeniti v nestavbno zemljišče (vrt, park) ali nasprotno le del sosednje parcele spremeniti v stavbno. Ker se namenska raba praviloma določa posameznemu zemljišču enolično, takšnih pobud nismo upoštevali. Takšne površine se večinoma zajete v območja 'gradbenih parcel' že v gradbeni dokumentaciji in spadajo k objektom.

Nekateri pobudniki bi želeli večje zemljišče, na katerem so gradili, pa niso vzpostavili 'gradbene parcele' iz dokumentacije, temveč je objekt še vedno del večjega zemljišča, ki je dejansko pretežno kmetijsko zemljišče, po planu pa stavbno, obdržati v stavbnem, ostalo pa vrniti v primarno rabo. Tudi tovrstna pripomba se ne upošteva, lastniki naj si najprej vzpostavijo parcelo objekta tudi v katastru, s čimer bo jasno določeno, do kje sega obstoječa parcela objekta.

II.5 NAČIN UREJANJA – OPPN

Prostor občine se na izvedbenem nivoju v skladu z ZPNačrt lahko ureja z izvedbenimi določili OPN ali s še podrobnejšim prostorskim aktom občinskim podrobnim prostorskim načrtom (OPPN).

OPPN se izdelava za prostorske ureditve na območjih:

- sanacije razpršene gradnje, in sicer za območje razpršene gradnje, ki se vključi v območje naselij, za območje razpršene gradnje, ki se opredeli kot območje novega naselja, in za območje razpršene gradnje, ki se opredeli kot posebno zaključeno območje,

- celovite oziroma delne prenove naselja,
- razvoja naselja kot širitev na nove površine,
- pomembnejše gospodarske javne infrastrukture,
- prostorskih ureditev lokalnega pomena zaradi sanacije posledic naravnih in drugih nesreč,
- izkoriščanja mineralnih surovin in rud ter njihove sanacije in
- kjer se zaradi obsega ali vplivov predvidenih ureditev na okolje zahteva celovit pristop, kakor tudi na večjih območjih v naselju, ki so namenjena zgoščanju pozidave.

Izdelavo OPPN štejejo za najvišjo stopnjo natančnosti prostorskega načrtovanja na občinskem nivoju, zato je z izdelavo tega prostorskega akta tudi v največji meri zagotovljeno vključevanje javnosti pri podrobnem prostorskem načrtovanju in s tem najbolje upoštevan in zaščiten javni interes. Kot ena ključnih vsebin OPPN je opredeljeno tudi načrtovanje gospodarske javne infrastrukture. OPPN je tudi podlaga za uveljavitev zemljiških ukrepov vključno z razlastitvijo za potrebe gradnje javne infrastrukture, izvajanja javnih služb na področju šolstva, zdravstva, socialnega varstva, kulture, znanosti, gradnje socialnih in neprofitnih stanovanj in drugo. Poleg tega se na podlagi sprejetih OPPN sprejmejo tudi programi opremljanja stavbnih zemljišč, katerih ključna vsebina je opredelitev stroškov opremljanja z lokalno gospodarsko javno infrastrukturo ter zagotavljanje sredstev za opremljanje preko izračuna in obračuna komunalnega prispevka.

Izdelava OPPN res zahteva določen čas, vendar pa so v tem času rešena ključna vprašanja glede zagotavljanja javnega interesa in obveščanja javnosti. Poleg tega je izdelan OPPN tudi zagotovilo investitorju, da je načrtovana investicija dejansko izvedljiva, saj pridobljena mnenja k OPPN štejejo tudi kot izdani projektni pogoji k projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja. Na ta način je tudi postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja na območjih sprejetih OPPN krajši.

Nov OPN je začrtal območja, na katerih je nujno potrebno izdelati OPPN, hkrati pa v tekstualnem delu določil tudi, da lahko občina zahteva izdelavo OPPN tudi v drugih primerih, oziroma da lahko izdelavo OPPN predlaga tudi investitor, v primeru, če želi spremeniti izvedbena določila OPPN, ki pa ne vplivajo na namensko rabo prostora. Z OPPN se lahko spremeni tudi delitev podrobnejše namenske rabe znotraj območja urejanja.

Če je za neko območje predviden način urejanja OPPN, to še ne pomeni, da se na tem območju do njegovega sprejema ne smejo dogajati nobene gradnje. Na takih območjih OPN predvideva vrsto posegov in gradenj pod pogojem, da le te ne bodo ovirale gradenj, načrtovanih z OPPN. O tem odloči pristojna občinska služba. Dovoljene gradnje so:

- gradnje nezahtevnih in enostavnih objektov v skladu z določili tega načrta,
- gradnjo, rekonstrukcijo in vzdrževanje komunalne opreme za oskrbo obstoječih objektov,
- vzdrževanje in rekonstrukcije obstoječih objektov, nadzidave in dozidave,
- spremembe namembnosti obstoječih objektov skladno z namensko rabo prostora,
- odstranitev obstoječih objektov, če le ta ni prepovedana z drugimi določbami.

II.6 JAVNI NATEČAJ

Zakon o graditvi objektov (ZGO-1B) določa, da mora investitor organizirati izbiro strokovno najprimernejše idejne rešitve za nameravano gradnjo na javnem natečaju, če tako določa prostorski akt ali drug predpis.

ZPNačrt nadalje določa, da se območja ureditev v OPN, kjer je pridobitev urbanistično-arhitekturne rešitve pogojena z javnim natečajem lahko določijo za območja prostorskih ureditev ob javnih površinah, prostorskih ureditev z javnim programom, kompleksnih prostorskih ureditev in prostorskih ureditev v vplivnem območju prostorskih dominant. Ta območja se lahko določajo z urbanističnim načrtom.

Javni natečaj v največji možni meri zagotavlja najmanj varovanje javnega interesa z vidika zagotavljanja kvalitetne arhitekture in okolja, konkurenčnost med strokovno ustrezno usposobljenimi natečajniki in strokovnost, neodvisnost in nepristranskost ocenjevalne komisije, kar je vse nujno potrebno v primerih urejanja območij in gradnje objektov na lokacijah, pomembnih za gradnjo identitete mesta ter usmerjanja nadaljnjega razvoja grajene strukture.

UN Nova Gorica je prostore in točke, kjer predvideva ureditve z javnim natečajem, ovrednotil kot pomembnejše prostore z močnimi arhitekturnimi poudarki, ki bodo nove prostorske dominante.

II.7 URBANISTIČNI NAČRT

V skladu z 41. členom ZPNačrt (Ur. list RS 33/2007) se zakonsko določena vsebina strateškega in izvedbenega dela OPN za območja mest ali naselij mestnega značaja ter drugih razvojnih središč (izhodišča, cilji in zasnova prostorskega razvoja, usmeritve za razvoj poselitve, prenova, usmeritve za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč, prostorskih izvedbenih pogojev in zasnovo GJI lokalnega pomena, območja naselij,...), ki bodo zaradi predvidenega razvoja postala mesta ali naselja mestnega značaja, določi na podlagi urbanističnega načrta. Na podlagi urbanističnega načrta se v OPN določa enote urejanja prostora (v nadaljevanju EUP), lahko pa z njim določamo tudi, da se urbanistično-arhitekturne rešitve pridobijo z javnim natečajem.

V skladu s 37. členom Pravilnika je urbanistični načrt podlaga za celovito načrtovanje razvoja urbanih središč. Urbanistični načrt se lahko izdelava tudi za tista naselja, kjer je zaradi posebnosti razvoja ali drugih razlogov izdelava urbanističnega načrta utemeljena (npr. celovita prenova, večje širitve, turistična naselja). Urbanistični načrt se z namenom doseganja racionalnega in usklajenega prostorskega razvoja lahko izdelava tudi za več funkcionalno med seboj povezanih urbanih središč. Izdelava se skladno s strokovnimi metodami prostorskega, urbanističnega, arhitekturnega in krajinskega načrtovanja ter z metodami vključevanja prebivalstva in drugih zainteresiranih udeležencev v proces njegove priprave.

Na območju MONG je bilo izdelanih 9 urbanističnih načrtov. Z urbanističnim načrtom se ureja nacionalno, regijsko in občinsko središče **Nova Gorica s Pristavo, Solkanom, Kromberkom, Ajševico, Rožno dolino in Staro Goro**, središča občinskega pomena **Dornberk, Šempas in Grgar**, pomembna lokalna središča **Branik, Trnovo in Čepovan**, lokalno središče **Prvačina** in turistično središče **Lokve**. Za ostala lokalna središča, kjer se ni predvidelo pomembnejših širitve naselij, se urbanistični načrti niso izdelovali.

Veliko število pripomb se je nanašalo na tiste odločitve v prostoru mesta Nova Gorica, ki imajo podlago v osnovni strokovni podlagi – Urbanističnem načrtu Nova Gorica, predvsem na idejo mesta, prometno omrežje, coniranje, rabo prostora in gostoto izrabe znotraj mesta. Stališče, podano v nadaljevanju, povzema dikcije iz tega dokumenta.

Principi, ki se nanašajo na določanje namenske rabe prostora, strukturiranja v cone, gostote in stopnje organiziranosti in aktiviranja prostih površin, veljajo za vse urbanistične načrte.

II.7.1 Ideja mesta - Zasnova mesta Moderne

Načrt za Novo Gorico je v slovenskem prostoru edinstven primerek povsem na novo načrtovanega modernega mesta. Nova Gorica je mesto, ki je nastalo kot posledica politično določene meje s čimer je bilo zaledje odrezano od gospodarskega, kulturnega in upravnega središča.

V načrtu novega mesta je Edvard Ravnikar večje izbral radikalno nova spoznanja in principe urbanizma Moderne. Za cilj si je zastavil koncept mesta, ki naj izžareva velikodušnost, širino zasnove brez težjih napak v merilu, mestno lepoto brez praznega gigantizma v gradbenih masah, predvsem pa večjo razsežnost vegetacije in nasadov, značilnih za regijo, saj so bile naravne značilnosti Goriške kot ustvarjene za mestno zasnovo, kot da bi bila "pod provansalskim nebom". Zamislil si je cestno

kompozicijo empirskega tipa, značilno za Italijo in južno Francijo, ki bi se tako imenitno vključila v goriški pejzaž. Vse ključne mestne vsebine je nanizal vzdolž Magistrale, mestne hrbtenice in tako oblikoval center mediteranskega tipa, ob ravni, skoraj dva kilometra dolgi cesti z gosto zasaditvijo platan, z javnimi zgradbami ob robu in na pločnik odprtimi poslovalnicami.

Načrt je bil žal realiziran le fragmentarno. Nerazumevanje vloge in pomena Magistrale, kot osnove za nastanek zaokroženega mestnega organizma, nerazumevanje urbanističnih osnov, je pripeljalo do razblinjenja koncepta v sporadične ostanke nesenčnega zelenja, raztreseno zazidavo konfekcijskih in nekvalitetnih arhitektur ter popolnega zanemarjenja ambientalnih vrednot, ki bi morale biti še posebej močno izpostavljene. Da je do tako poraznega stanja prišlo, niti ni presenetljivo, če se zavedamo, da iz drobnih in nepomembnih hotenj ni mogoče napraviti lepega mesta.

Neopaženost prvotnega koncepta še vedno odpira možnosti, da se v novih pogojih obnovi v mnogo svetlejši perspektivi. Potrebno je le ohranjati in okrepiti bistvene komponente življenja mestnega središčnega prostora:

- Travnik kot center Nove Gorice,
- nihanje med obema koncema Magistrale,
- zveza med Soško dolino in Krasom in v novih razmerah še zveza med centralno Slovenijo in Evropo.

Intenzifikacija teh glavnih utripov je tista, ki bi lahko vedno bolj dvigala življenjski impulz Nove Gorice. Čeprav ostaja izven tega vrsta obrobni urbanistični vprašanj, so vendarle ravno ta bistvena.

Magistrali je potrebno dati notranji mirnejši značaj in notranje življenje, zato jo moramo gledati kot prometnico, v kateri pešec in vozilo nista v konfliktu. Prvenstveno naj bo to hrbtenica peš in kolesarskega prometa. Na oba konca Magistrale moramo umestiti programe, ki bodo generirali živahne tokove pešcev, zato mora biti Magistrala posajena s senčnim drevjem in opremljena s centralnimi mestnimi funkcijami. Magistrala mora nuditi zaključen prostor pešca z močnimi gibanji v vseh smereh. Novo Gorico je potrebno razumeti kot predel naravne razširitve Gorice. Posebej je važno, da ureditve nudijo možnost udobnega gibanja pešca po vsem območju mesta.

Ključnega pomena je zato sanacija in ponovna izravnava danes deformirane Magistrale. V celotni potezi jo je potrebno urediti tako, da bo motorni promet na njej povsem podrejen gibanju pešca in kolesarja. Prometni pasovi morajo biti zožani in deljeni z udobnim sredinskim funkcionalnim in dekorativnim pasom. Robni prostori morajo zagotavljati udobne, široke in senčnate parkovne površine. S posebno pozornostjo mora biti kot udobna zelena preproga urejen Travnik, osrednji mestni odprti prostor pred Mestno hišo. Na obeh iztekih Magistrale morajo biti umeščeni programi, ki so za mesto posebnega simbolnega pomena in ki zagotavljajo generiranje živahnih peš tokov. Na severnem delu univerzitetno središče, na južnem nastanitveni del univerzitetnega središča to zagotovo zmoreta. Sicer lahko v severnem izteku mesto najdejo tudi sedež regionalne uprave in regionalne ustanove.

Magistrala se navezuje na ključne zelene komponente mesta. V zaledju Travnika in žariščnega jedra mesta je urejen osrednji mestni park, brez odprtih parkirišč in podobnih motečih vsebin. Z južnim iztekom Magistrale se prehod nadaljuje v Panovec, primestni gozdni park. S severnim iztekom Magistrale se prehod povezuje s podaljšanim parkom vile Bartolomei in naprej v zelene obronke pobočja Katarine.

V območju mesta, južno od Lavričeve in zahodno od Vojkove, z izjemo Grčne, se ohranja in razvija morfološki vzorec mesta Moderne: javnih in poslovnih objektov ter stanovanjskih blokov v razklenjeni, prosto stoječi zidavi, z zračnimi razmiki vmesnih zelenih odprtih javnih prostorov. Na mestih križanja in spajanja najbolj intenzivnih tokov peš prometa se oblikujejo trgi.

Modernost mestne zasnove in mediteransko bogastvo sončnih in zelenih prostorov pomenita še danes ključ za spoznavanje značaja in duše mesta. Za Novo Gorico je večjega pomena njen urbanistični vzorec kakor pa njene posamezne arhitekture. Kljub temu je posebno arhitekturno pozornost potrebno

posvetiti ključnim javnim objektom, vsem objektom vzdolž Magistrale ter posameznim objektom, ne glede na njihovo vsebino, ki služijo kot prostorske orientacijske in organizacijske točke. Takšni objekti se lahko pojavljajo v osnih iztekih Magistrale, v osi Erjavčeve ulice ob krožišču na Ronketu in njemu nasproti ob krožišču kot vstopna vrata v mestno jedro, v osi ulice Gradnikove brigade na vogalu podaljška te ulice z Vojkovo ulico. Arhitekturne rešitve za takšne objekte je potrebno pridobiti z javnim arhitekturnim natečajem. Posebno pozornost je potrebno nameniti dokončni ureditvi in oblikovanju prostora trga pred železniško postajo, kjer se fizično najtesneje spajata in prelivata prostora dveh mest.

Tesna povezanost in prepletenost modernega, načrtovanega mesta Nova Gorica ter klasičnega, tisočletje rastočega mesta Gorica, nudi dražljivo sliko somestja dveh v temelju različnih urbanih modelov, kjer dva jasno izoblikovana karakterja v sozvočju ustvarjata tretjega. Primer, ki je zaradi strukturne pestrosti izjemno redek, če ne edinstven. Tako kot klasična mesta z oživljanjem in obnavljanjem grajenega stavbnega fonda starih jeder utrjujejo svoje korenine, tako mora Nova Gorica svojo identiteto iskati in utrjevati z ohranjanjem in negovanjem dediščine Ravnikarjeve zasnove, dediščine Moderne in Mediterana.

II.7.2 Prometno omrežje - generalno:

Sistem arterij je zasnovan tako, da obodno oklepa obe mesti, z vertikalno prometno transversalo vzdolž meje pa obroča arterij vsakega od mest delujeta avtonomno. Z vzhodnega avtocestnega priključka se na Ajševici arterija razcepi v Vipavsko cesto, ki po južnem robu doseže Rožno Dolino in se nadaljuje v goriški prometni sistem, ter v Kromberško vpadnico, ki skozi Kromberk privede promet v središče mesta, do krožišča za Perlo, kjer se sreča z Vojkovo cesto, ki kot vzhodna robna arterija vodi na jugu iz Rožne Doline mimo središča mesta in Solkana na sever. Na severnem robu mestnega središča, na meji med Novo Gorico in Solkanom, vlogo arterije prevzema Lavričeva ulica, ki se proti vzhodu podaljša do obvoznice, proti zahodu pa se nadaljuje v goriški prometni sistem. Vzdolž meje vodi za Novo Gorico zahodna obvoznica, ki v sistemu dveh mest deluje kot mestna povezovalna transversala.

II.7.3 Prometno omrežje: os sever–jug kot vertikalna mestna avenija

V sistemu povezovanja primarnega cestnega omrežja dveh mest, zasnovanem na dopolnjevanju učinkov obroča obvoznice ter vertikalne prečne razbremenilne mestne avenije, zasluži slednja še posebno pozornost. Prevzame namreč vlogo najmočnejše nosilke notranjega (med)mestnega prometa, saj prevaja prometne tokove v smeri sever-jug, ki je zaradi geografske dispozicije razvitega somestja prevladujoča. Za razliko od elementov obvoznega obroča, ki v meddržavni prostor somestja segajo le točkovno, v prebojih, sama sega vanj po vsej dolžini in so zato njeni vplivi na funkcionalne in oblikovne vidike mestnega prostora, in mejnega pasu posebej, odločujočega pomena. Za Novo Gorico je ustrežnejša taka transversala v smeri sever - jug, ki bi potekala vzhodno od železniške proge, po Prvomajski, ker bi se s tem izognila zahtevnim izvennivojskim križanjem. Transverzala onstran meje pa je veliko bolj učinkovita kot neposredna zahodna povezava med Solkanom in Rožno Dolino ter Šempetrom. V prostoru med obema Goricama je pač največja ovira železniška proga.

Izgrajena fizična realnost obeh mest po eni strani, ter dosedanja planska razmišljanja po drugi, sugerirajo več inčac poteka spajajoče vertikalne mestne arterije. Nakazuje se vsaj pet izvedljivih in smiselnih variant, vsaka pa poleg vrlin nosi tudi slabosti.

Varianta 1: Trasa, poznana kot zahodna mestna obvoznica Nove Gorice, s priključkom na krožišče v Rožni Dolini. Predstavlja plansko varianto iz cestnega omrežja kot elementa urbanističnega načrta mesta iz leta 1975, je vsebovana v aktualnem prostorskem planu in je tako družbeno sprejeta aktualna odločitev. Cesta teče v celoti vzhodno od železnice, zato je njen potek tehnično ugoden za vsa priključevanja na slovensko stran, italijanski strani pa seveda služi le posredno. Cesto je potrebno na

odseku od Rožne Doline do Nove Gorice v celoti zgraditi, vključno z daljšim predorom Panovca. Prvomajska cesta, ki bi nato promet prevzela, je v fazi intenzivne tehnične in programske prenove. Najšibkejša točka nastopi na severnem poteku trase, ko poteza ves promet zapelje naravnost skozi jedro Solkana. To v veliki meri razvrednoti vso siceršnjo učinkovitost hitre mestne ceste, ki jo ohrani predvsem na delu trase med pretežno stanovanjskimi območji Nove Gorice in pretežno proizvodnimi območji na jugu, v Šempetru pri Gorici.

Varianta 2: Povezuje obe mesti tako, da izmenično poteka po ozemlju enega in drugega mesta. Izkorišča v največji meri že zgrajene ali planirane elemente cestne mreže obeh mest, zato zahteva najmanjšo mero novih gradenj. V severnem delu zahteva izgradnjo zahodne obvoznice Solkana. V celoti izkoristi traso Kolodvorske poti in njej vzporedne Transalpine, v najkrajši točki predre Panovec in se po kratkem preboju urbanega tkiva naveže na že realizirano goriško primarno cestno mrežo s priključkom na avtocesto in zmojljivo povezavo v Rožni Dolini.

Varianta 3: Traso predlaga prometna študija kot strokovna podlaga urbanističnega načrta. Kombinira rešitve prvih dveh variant tako, da poteka v južnem delu enako kot prva varianta, nato pa se s prebojem Panovca ne priključi na Prvomajsko, pač pa pod železnico preide na zahodno stran in se priključi na Kolodvorsko kot druga varianta.

Varianta 4: Povzema sugestijo druge variante, le z razliko da se izogne preboju skozi urbano tkivo južno od Panovca, pač pa pot nadaljuje v dolgem predoru vse do navezave na obstoječo prometnico šele pri grajskem hribu. Trasa je vsebovana v urbanističnem načrtu Gorice.

Varianta 5: Združuje prvo in četrto varianto, tako da upošteva oba veljavna urbanistična dokumenta. Vzpostavlja dve vzporedni vertikalni povezavi vzdolž železnice, zato nobeno od mest v priključevanju na cesti, ki delujeta kot povezan sistem, ni prikrajšano. V severnem izteku sugerira preklon na zunanji obvoz, kakor druga varianta. Varianto kot najbolj realno in učinkovito predlaga urbanistični načrt. Potezo od Rožne Doline do Lavričeve ulice je potrebno realizirati takoj, medtem ko je zunanji obvoz Solkana dolgoročno usmeritev, ki je potrebna še bolj detajlnega premisleka o natančni umestitvi v prostor. Ureditev poteze Kolodvorske in Transalpine pa bo potrebno načrtovati skupaj z Gorico.

II.7.4 Prometno omrežje: sekundarno cestno omrežje

Sistem arterij dopolnjuje sistem zbirnih cest. Pomembni zbirni cesti v horizontalni smeri sta Vojkova cesta v Solkanu ter Erjavčeva ulica v južnem delu mesta, ki se na zahodu nadaljuje v goriško cestno mrežo, proti vzhodu pa se nadaljuje v ulico Tolminskih puntarjev in Vodovodno ulico. Vodovodna ulica, skupaj s podaljškom Lavričeve ulice vzhodno od obvoznice, v občutni meri razbremenjuje kromberško vpadnico. V vertikalni smeri kot zmojljiva zbirna cesta deluje ulica Gradnikove brigade, ki se proti severu v loku podaljša proti vzhodni obvoznici, proti jugu pa se nadaljuje v Delpinovo ulico in s podaljškom preko Streliške ulice pripne na Kostanjeviško. Pomembna vertikalna zbirna mestna cesta, ki bo začasno morala prevzemati tudi vlogo arterije, je vsekakor tudi Prvomajska ulica. V vzhodnem mestnem prostoru pomembno vlogo dobi nova zbirna pobočna cesta v Kromberku, ki poskrbi za distribucijo prometa v širokem pasu sedanje in nove poselitve. Novo zbirno cesto zahtevajo tudi površine za stanovanjsko kolektivno gradnjo v Lokah.

Tako zasnovano omrežje bo razbremenilo staro jedro Solkana in mestno središče Nove Gorice, ki bosta tako lahko namenila več prostora pešcem in kolesarjem. Posebno vlogo dobi v mestu Kidričeva ulica, Magistrala, ki postane mirno prometno območje. Motorni promet na njej je sicer dovoljen, vendar je na celi potezi in v celoti podrejen pešču. V prečni smeri se v promenado preuredi celotna Rejčeva ulica, tako da vzpostavi za pešca varno povezavo od trgovinsko zabavišnega centra na zahodu do kulturnega in upravnega centra ter mestnega parka na vzhodu.

II.7.5 Prometno omrežje: kolesarski in peš promet

Ogrodje sistema kolesarskih poti predstavljata dve samostojni kolesarski poti. Samostojna kolesarska pot poteka neodvisno od drugih prometnic, ali pa je z zelenico ločena od njih. Prva poteka po južnem bregu potoka Koren in se na zahodu po italijanski strani nadaljuje do Soče, na vzhodu pa se po robu Panovca nadaljuje do Ajševice in naprej do Lijaka in rekreacijskih površin z igriščem za golf. Druga poteka ob načrtovani zahodni obvoznici in se na severu ob Soči nadaljuje proti Plavam in Tolminu, na jugu pa proti Šempetru. Ob nekaterih arterijah, zbirnih cestah in ob bolj obremenjenih lokalnih cestah so predvidene kolesarske steze, ki so sestavni del cestnega telesa, namenjen samo kolesarjem. Na manj obremenjenih lokalnih cestah, ki so za kolesarja dovolj varne, je dovoljen mešan promet.

Vse mestne ceste morajo biti opremljene z obojestranskim pločnikom za peš promet. Na najbolj obremenjenih arterijah je potrebno, kjer je to prostorsko mogoče in primerno, graditi nadhode in podhode. Za potrebe pešca je potrebno urediti mestne trge, zlasti je potrebno dograditi in urediti skupni mestni trg pred železniško postajo. V Solkanu bo samo za pešca urenjen Plenčičev trg, na Srebrničevem trgu in centralnem delu ulice IX korpusa pa bo imel pešec prednost pred avtomobilom, zato morajo biti oba trga in ta del ceste enotno urejeni v tlaku brez denivelacij. Pešec bo imel prednost pred avtomobilom na celotni potezi Magistrale, zato mora biti primerno urenjen njen profil. Odstranitev parkirnih površin z Magistrale bo omogočila zadostne površine za varno vožnjo kolesarjev. Samo za pešce bo urejena celotna poteza Rejčeve, ki bo s prometnicami le mestoma presekana.

II.7.6 Strukturiranje mesta v cone

Namen coniranja je uvesti racionalnost in preprečiti neskladja v namenski rabi prostora. Ko coniranje zasleduje racionalnost celote, to med drugim pomeni, da omejuje pravice lastnikov zemljišč in socializira stroške uveljavljanja te racionalnosti.

Urbanistični načrt se pri coniranju sklicuje na tri glavne razloge:

- sanitarno tehnične: odmiki, kombinacije dejavnosti, zaščitni ukrepi v zvezi z dejavnostmi (aktivni, pasivni);
- tehnično funkcionalne: prometni in infrastrukturni koridorji;
- ekonomsko funkcionalne: zajemanje oziroma obdavčevanje mestne rente.

Sanitarno tehnični razlogi utemeljujejo delitev na skupine programov po kriteriju njihovih motenj na okolje oziroma občutljivosti na motnje iz okolja. Praviloma ti kriteriji govorijo v prid prostorskemu koncentriranju dejavnosti, ki imajo podobne značilnosti glede povzročanja motenj na okolje oziroma občutljivosti nanje. Seveda obstaja nepregledna množica različnih vrst motenj, vendar se načrt zadovoljuje z razvrščanjem dejavnosti v tri glavne skupine:

- površine za motilne dejavnosti, kamor uvrščamo proizvodnjo, skladišča in servisne dejavnosti;
- površine za indiferentne dejavnosti, kamor uvrščamo površine za poslovne in centralne dejavnosti;
- površine za občutljive dejavnosti, kamor uvrščamo bivalne površine s stanovanji in spremljajočimi programi ter rekreacijo.

Prva in tretja skupina se v načelu med seboj izključujeta, druga pa je precej elastična.

Tehnično funkcionalni razlogi utemeljujejo delitev po kriteriju enakih eksternih, zlasti infrastrukturnih pogojev za delovanje.

Ekonomsko funkcionalni razlogi generirajo kriterije, ki v teoriji urbane ekonomike pomenijo nižanje stroškov pri razmeščanju dejavnosti v prostoru (ekonomija aglomeracije) in vplivajo na:

- optimalno izrabo infrastrukture
- komplementarnost različnih dejavnosti
- minimalno porabo celokupne energije uporabnikov prostora

Ti kriteriji so relevantni predvsem za lokacije in za razmerja med njimi, manj pa za cone.

Coniranje upošteva tudi bodoče razmejitvene faktorje, ki šele bodo izvedeni. Po teh kriterijih oblikovana območja urejanja so osnovne prostorske enote izvedbenega dela občinskega prostorskega načrta.

II.7.7 Gostote in stopnja organiziranosti in

Ker se je večje število pripomb nanašalo prav na gostoto poselitve znotraj urbanega območja Nove Gorice, povzemamo kako so določene tri osnovne kategorije površin znotraj urbanističnega načrta:

- urbana območja v mestu, kjer se na isti lokaciji praviloma sooča več različnih interesov; to so območja visoke gostote in visoke intenzivnosti izrabe ter območja skupnega pomena in višje stopnje organiziranosti; tja usmerjamo intenzivno in kompleksno gradnjo;
- primestna območja, podvržena procesu suburbanizacije, ki nastaja kot posledica združevanja koristi zaradi bližine mesta in izogibanja stroškov, ki so posledica kompleksnosti mesta; to so območja pretežno individualne stanovanjske gradnje, območja polorganizirane gradnje; v območjih obstoječe pretežne zazidanosti se dopolnilna gradnja prilagaja lokalnim razmeram na način, ki zagotavlja varovanje dobrin skupnega in splošnega pomena, na nepozidanih območjih pa je obvezna izdelava prostorskega izvedbenega načrta, ali vsaj tistih njegovih elementov, na osnovi katerih je mogoče zagotoviti racionalno rabo zemljišč in varovanje skupnih in splošnih interesov;
- ruralna območja na podeželskem robu, kjer ima večina zemljišč pretežno poljedeljsko funkcijo; na teh območjih je gradnja omejevana, razen v okviru obstoječih domačij; kot prizidave, nadzidave in gradnje novih prostostoječih objektov ob obstoječih dvoriščih.

Upoštevanje sistemizacijo prostorskih izvedbenih aktov bi prostorske izvedbene načrte (OPPN) morali pripraviti za:

- pretežno nepozidana območja,
- programsko heterogena območja in
- območja, kjer so načrtovana obsežnejša programska prestrukturiranja.

II.7.8 Namenska raba površin

Namenska raba je določena po zaporedju od lokacijsko neelastičnih dejavnosti, ki za svoje delovanje potrebujejo zahtevne lokacijske pogoje, do lokacijsko elastičnih, lokacijsko nezahtevnih dejavnosti. Lokacijsko zahtevne, neelastične dejavnosti, imajo prednost na območjih, kjer obstajajo lokacijski pogoji, ki jih te dejavnosti potrebujejo. Pri tem se praviloma prilagajajo obstoječi okoliški namembnosti. Izjeme, ko je slednja prilagojena novi namembnosti, so samo tedaj, kadar je to stroškovno opravičeno zaradi nizke izrabe. V primerih programsko heterogene obstoječe zazidave je v urbanističnem načrtu praviloma določena namembnost, ki je prilagojena bolj občutljivi dejavnosti. Potencialno motilna dejavnost se mora torej praviloma prilagoditi občutljivejši. Izjeme so v primerih, ko se občutljive dejavnosti nahajajo na lokacijah, ki zaradi svoje infrastrukturne opremljenosti in drugih razlogov opravičujejo drugačno namembnost, na primer ob zmogljivih prometnicah.

To pomeni, da cone praviloma niso programsko homogene. Vsako območje ima lahko poleg osnovne še dodatne spremljajoče namembnosti, za bodoče urejanje pa je bistvenega pomena to, katera dejavnost bo dominantna, katera pa podrejena. Dominantna primarna bo določala pravila urejanja v coni, po njej bo določena planska namenska raba cone, druga, sekundarna dejavnost, se bo morala tem pravilom podrežati. Dodelitev planske namenske rabe za občutljive dejavnosti pomeni, da morajo ostale dejavnosti omejiti svojo motilnost. Dodelitev planske namenske rabe, ki ustreza potencialno motilnim dejavnostim pa pomeni priporočilo, naj bi tja ne nameščali novih občutljivih dejavnosti, že prisotne pa bi po možnosti izselili.

II.7.9 Aktiviranje prostorskih rezerv in drugih razvojnih potencialov mesta

Mesto ima pomembne notranje prostorske rezerve, ki so posledica posebnosti prostorskega razvoja posameznih območij v različnih časovnih obdobjih ob spreminjanju ekonomskih pogojev skozi čas gradnje. V območju modernističnega centra Nove Gorice so še obsežne proste zelene površine, ki nimajo klasične vloge parkovnih ali drugih funkcionalnih zelenih mestnih površin, rezervati za umestitev ključnih razvojnih programov mesta, kar je dragocen instrument upravljanja z resursi mesta. Prav tako je velik obseg drugih, po vlogi v prostoru pomembnih površin nepozidanih stavbnih zemljišč in kmetijskih zemljišč, ujetih med urbanizacijske strukture. Območja izrazito slabo izkoriščenih urbaniziranih površin ponujajo možnost izboljšanja mestne strukturne slike z reurbanizacijo in urbano prenovo. Aktiviranje teh rezerv zahteva konsenzualno in dobro organizirano sinergetsko delovanje podjetniškega in upravnega instrumentarija mesta. Učinkovitost aktiviranja notranjih rezerv je v veliki meri odvisna od hitre in pravilne odzivnosti na posamezne podjetniške pobude. S premišljenimi in usklajenimi prostorskimi, gospodarskimi in upravnimi instrumenti je nujno sanacije problematičnih prostorov povezati z investicijskimi in podjetniškimi pobudami ter jo spremeniti iz bremena v korist in vir dohodka. Sposobnost mesta, da regenerira probleme v prostoru in opuščene ostanke preteklega časa spremeni v svoje razvojne vzpodbude, kaže na njegovo vitalnost. Zrela mesta pa znajo ob hitrem tempu sprememb tudi ohranjati vrednote preteklega časa, ki ostajajo gradniki prihodnosti mesta.

II.8 OMEJITVE ZARADI VARSTEV IN VAROVANJ

OPN za razliko od vseh predhodnih prostorskih aktov, ne vsebuje prikaza varstvenih, zavarovanih, degradiranih, ogroženih in drugih območij, na katerih je na podlagi drugih predpisov vzpostavljen poseben pravni režim. Ti podatki se za potrebe opravljanja nalog države in spremljanje nalog občin zbirajo in prikazujejo v prostorskem informacijskem sistemu (PIS). Za delovanje PIS je pristojno ministrstvo in bi moral biti skladno z zakonom vzpostavljen decembra 2009.

Za potrebe priprave OPN mora pripravljavec na podlagi PIS izdelati prikaz stanja prostora (PSP). PSP, ki je obveza priloga OPN, ni pa del odloka in se ne niti obravnava niti sprejema, mora vsebovati:

- prikaz dejanskega stanja v prostoru, ki vključuje prikaz stavbnih, kmetijskih, gozdnih, vodnih in drugih zemljišč,
- prikaz varstvenih, zavarovanih, degradiranih, ogroženih in drugih območij, na katerih je na podlagi predpisov vzpostavljen poseben pravni režim,
- prikaz s prostorskimi akti določenih območij namenske rabe.

V tem aktu so torej zbrani vsi režimi, ki jih predpisujejo drugi nosilci urejanja prostora kot so Ministrstvo za kulturo za področje kulturne dediščine, Ministrstvo za okolje in prostor in organi v njegovi sestavi za področja voda in narave, ministrstva, lokalne skupnosti in drugi nosilci javnih pooblastil v zvezi z infrastrukturnimi objekti za posamezna področja kot ceste, železnice, elektrovi, plinovodi,... Tako so te vsebine, ki se od OPN neodvisno spreminjajo, ustrezno ločene.

Pri izdelavi OPN je vsebina PSP izrednega pomena, saj je za načrtovanje v prostoru poznavanje varovanj in varstev temeljni pogoj. Podatki, s katerimi smo razpolagali, so večinoma pridobljeni s smernicami ali povzeti iz dosegljivih baz javnih podatkov, nekatere pa je zaradi boljšega načrtovanja pripravljavec akta dodatno naročil.

Režimi, ki so na posege v prostoru najbolj vplivali, so režimi s področij varovanj kmetijskih zemljišč, voda, gozdov, narave, kulture in infrastrukturnih vodov.

Najboljša kmetijska zemljišča, so zemljišča, ki so najprimernejša za kmetijsko obdelavo (Zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. list RS št. 55/03). Kategorizacija kmetijskih zemljišč je bila izdelana za potrebe izdelave prvih prostorskih aktov in je služila kot podlaga za določitev območij najboljših (1A, 1B) in drugih (2) kmetijskih zemljišč. Razvrstitev med najboljša in druga kmetijska zemljišča je še danes ena od osnovnih podlag, ki služi pristojnemu ministrstvu pri odločitvah o dovoljenih posegih na kmetijska zemljišča. Lastniki zemljišč mnogokrat poskušajo opozarjati, da stanje v naravi ne ustreza

opredelitvi med najboljša kmetijska zemljišča, vendar pa je za to opredelitev pristojna država. Pripravlavec mora v OPN povzeti podatke, ki jih je pridobil s strani. Nova kategorizacija kmetijskih zemljišč ni v pristojnosti občine in tudi ni predmet postopka priprave OPN. Samo varovanje najboljših kmetijskih zemljišč pa ostaja oziroma postaja še pomembnejše poslanstvo prostorskih načrtovalcev, zato je poseganje nanje strogo omejeno na območja, ki so nujna za razvoj občine in imajo utemeljitve v ustreznih strokovnih podlagah.

Nekaj pobud in pripomb občanov za spremembo namenske rabe prostora je bilo lociranih na poplavno ogroženih območjih, kjer je gradnja možna le v skladu z Zakonom o vodah (Ur. List RS 67/2002, 110/2002, 2/2004, 41/2004 in 57/2008) ter Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. list RS 89/2008). Na poplavno ogrožena območja, ki so določena v državnih evidencah, razen izjemoma, v skladu z veljavno zakonodajo ni mogoče posegati. Pripravlavec je za potrebe natančnejšega načrtovanja naročil izdelavo dodatnih strokovnih podlag s področja poplavne varnosti, s pomočjo katerih želi pridobiti tako natančnejše podatke o dejanskih poplavnih območjih kot tudi predvideti ustrezne poplavno varstvene ukrepe in s tem omogočiti nadaljnji prostorski razvoj na nekaterih območjih. Kot dodatna strokovna podlaga je bila izdelana Hidrološko-hidravlična študija z določitvijo razredov poplavne nevarnosti za območje poslovne cone Prvačina, (Inštitut za vodarstvo, d.o.o., november 2010), v izdelavi pa so še druge. Za področja, kjer strokovnih podlag tako finančno kot časovno ne bo možno izdelati, se lahko drugačna raba prostora predvidi v nadaljnjih postopkih sprememb OPN.

Podrobnejša analiza območja občine je bila zaradi izjemne aktualnosti izvedla tudi za področje stabilnosti tal. Renovelacija karte ogroženosti pred zemeljskimi plazovi z dopolnitvami - kategorizacija pogojev zazidljivosti območij Mestne občine Nova Gorica, (Geoinženiring, d.o.o., december 2010) deli prostor na 4 kategorije stabilnosti: pretežno nestabilno (plazovi), pogojno stabilno (labilno), pretežno stabilno in stabilno. V skladu z Zakonom o vodah, je poseganje v plazljiva in erozijska območja omejeno. Prepovedani so vsi posegi, ki bi ogrožali stabilnost tal. Pri odločanju o posegih v prostor smo zato zavzeli enoten kriterij, po katerem načrtovanje novih stavbnih zemljišč na območjih pretežne nestabilnosti in točkovnih plazov ni možno. Na območjih pogojno stabilnega (labilnega) terena, ki potrebujejo večje ukrepe za zagotavljanje stabilnosti, pa so nova območja stavbnih zemljišč bila načrtovana, vendar pod pogojem, da se območje celostno ureja z OPPN. S tem ukrepom se zagotavlja nadaljnje natančnejše geološke meritve terena ter predvsem celostno urejeno odvodno meteorne in fekalne vode. Na ostalih območjih iz vidika stabilnosti tal ni omejitev.

Zaradi omejitev iz vidika varstva narave (Zakon o ohranjanju narave, Uradni list RS, št. 43/07) se je nekatere obstoječe nepozidane stavbne površine moralo izvzeti, na območjih posebnega pomena za varstvo narave pa se tudi ni smelo načrtovati novih ali pa so za načrtovanje bili postavljeni pogoji in omejitve. Na teh območjih pripomb o ponovni vzpostavitvi stavbnih zemljišč ni mogoče upoštevati.

Za vsa druga izmed naštetih varstvenih režimov so pristojni nosilci urejanja prostora podali smernice. V smernicah so povzeti splošni varstveni režimi, ki so opredeljeni s področnimi zakonodajami, v nekaterih primerih pa so konkretizirani tudi na posamezen poseg oziroma enoto urejanja prostora. Občina je v največji možni meri upoštevala smernice, v nekaterih primerih pa je vztrajala pri svojih razvojnih odločitvah. Le te bo poskušala uskladiti v postopku pridobivanja mnenj nosilcev urejanja prostora k OPN.

II.9 CELOVITA PRESOJA VPLIVOV NA OKOLJE

Celovita presoja vplivov na okolje (v nadaljevanju CPVO) se izdelava za OPN, katerega izvedba lahko pomembno vpliva na okolje. O potrebi izvedbe CPVO odloči Ministrstvo za okolje in prostor z odločbo na podlagi osnutka OPN. Okoljsko poročilo (v nadaljevanju OP) je strokovno gradivo za izvedbo postopka celovite presoje vplivov na okolje, ki je predpisan z Zakonom o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08). Ta zakon predpisuje tudi postopek izdelave CPVO, ki je vzporeden

postopku sprejema OPN. V okoljskem poročilu se opredelijo, opišejo in ovrednotijo pričakovani vplivi izvedbe plana na okolje ter predlagajo ukrepi za zmanjšanje vplivov. Če OPN pomembno vpliva na območje Natura 2000 ali na zavarovana območja narave, je potrebno v skladu z Zakonom o ohranjanju narave izdelati tudi dodatek - Presoja sprejemljivosti vplivov izvedbe OPN na varovana območja. Dodatek je potrebno revidirati.

V postopek CPVO so vključena ministrstva pristojna za kulturo, naravo, zdravje, vode in kmetijstvo. Že v samem postopku izdelave od osnutka OPN do dopoljenega osnutka OPN se je iz vidika sprejemljivosti posegov na okolje uskladilo večino zahtev nosilcev urejanja. Ta so se nanašala predvsem na obsežna območja obstoječih nezazidanih stavbnih zemljišč in na obsežne nove širitve stavbnih zemljišč. Razlogi za nesprejemljivost take vsebine akta so bili predvsem zaradi ohranjanja najboljših kmetijskih zemljišč in varovanja narave. Tudi v fazi pridobivanja mnenj nosilcev o ustreznosti okoljskega poročila za razgrnitev je bilo potrebno uskladiti še kar nekaj posegov. Brez pridobljenega mnenja o ustreznosti OP javne razgrnitve ni možno opraviti, prav tako pa ni mogoče sprejeti OPN brez pridobitve končne odločbe o sprejemljivosti plana. Pripombe, ki so se nanašale na opredelitev namembnosti zemljišč in so bile v razgrnjenem OPN opredeljene drugače kot bi želeli pobudniki na podlagi zahtev CPVO, ni mogoče upoštevati.

Okoljsko poročilo se v skladu s 43. členom Zakona o varstvu okolja javno razgrinja in obravnava istočasno z OPN, nanj javnost lahko poda tudi pripombe in mnenja. Na razgrnitvi je bila podana le ena pripomba na okoljsko poročilo. Izdelovalec okoljskega poročila je do pripombe zavzel stališče, podano v prilogi 2.

III. POPIS PRIPOMB IN PREDLOGOV

III.1 PRIPOMBE NA STRATEŠKI DEL

PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA (5 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na strateški del OPN in so delno upoštevane, so:

- 76, 390, 483, 487, 541

PRIPOMBA SE NE UPOŠTEVA (10 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na strateški del OPN in se niso upoštevale, so:

- 267, 280, 319, 335, 350, 357, 497, 524, 590, 668

III.2 PRIPOMBE NA IZVEDBENI DEL - NAMENSKA RABA PROSTORA

PRIPOMBA SE UPOŠTEVA (220 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na izvedbeni del OPN, namensko rabo prostora in so upoštevane, so:

- 2, 5, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 32, 36, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 56, 60, 61, 63, 66, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 78, 79, 81, 82, 83, 85, 87, 89, 90, 91, 96, 97, 98, 100, 101, 103, 104, 105, 109, 114, 119, 126, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 138, 140, 141, 142, 148, 149, 152, 153, 159, 162, 165, 173, 174, 177, 178, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 190, 191, 194, 196, 199, 200, 201, 202, 204, 207, 208, 209, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 224, 228, 229, 232, 233, 235, 238, 246, 248, 252, 257, 258, 259, 271, 272, 284, 287, 289, 293, 294, 300, 309, 321, 322, 326, 331, 333, 336, 340, 342, 349, 353, 355, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 367, 368, 371, 373, 379, 383, 387, 388, 393, 394, 395, 409, 411, 412, 413, 423, 425, 426, 428, 430, 431, 432, 433, 439, 442, 443, 445, 450, 452, 457, 460, 461, 465, 467, 468, 475, 482, 491, 498, 500, 501, 504, 508, 519, 520, 526, 530, 532, 533, 534, 538, 540, 542, 543, 547, 552, 553, 554, 555, 556, 559, 560, 566, 567, 570, 582, 592, 602, 603, 605, 610, 612, 622, 637, 646, 664, 666, 670, 672

PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA (84 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na izvedbeni del OPN, namensko rabo prostora in so delno upoštevane, so:

- 3, 16, 19, 20, 33, 48, 69, 76, 88, 93, 95, 99, 108, 113, 137, 146, 147, 155, 192, 198, 203, 234, 240, 249, 253, 276, 285, 296, 297, 301, 302, 304, 313, 320, 329, 337, 343, 344, 348, 351, 374, 390, 391, 396, 404, 405, 421, 429, 437, 447, 454, 456, 470, 476, 481, 483, 490, 493, 502, 507, 510, 517, 541, 544, 559, 575, 579, 584, 587, 588, 604, 606, 617, 621, 641, 644, 645, 655, 657, 663, 668, 669

PRIPOMBA SE NE UPOŠTEVA (177 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na izvedbeni del OPN, namensko rabo prostora in niso upoštevane, so:

- 1, 8, 17, 21, 30, 58, 59, 62, 65, 75, 80, 94, 102, 106, 107, 110, 112, 116, 117, 118, 120, 121, 122, 123, 128, 139, 151, 154, 157, 160, 161, 163, 166, 169, 170, 171, 175, 176, 179, 180, 188, 189, 197, 205, 210, 212, 213, 215, 222, 223, 239, 243, 250, 254, 255, 256, 261, 267, 268, 270, 275, 278, 279, 280, 281, 288, 290, 295, 299, 303, 307, 310, 316, 318, 319, 323, 324, 327, 328, 334, 335, 345, 346, 347, 350, 357, 364, 365, 366, 369, 370, 372, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 384, 397, 399, 400, 402, 406, 410, 414, 416, 417, 422, 427, 434, 438, 444, 446, 448, 449, 451, 455, 459, 463, 464, 469, 494, 472, 473, 474, 477, 484, 488, 492, 499, 503, 511, 512, 513, 514, 516, 521, 522, 523, 525, 527, 528, 535, 537, 539, 548, 549, 550, 551, 558, 562, 563, 568, 569, 571, 576, 577, 580, 581, 586, 593, 597, 601, 606, 611, 613, 616, 625, 633, 636, 641, 647, 649, 650, 651, 654, 656, 660, 671

III.3 PRIPOMBE NA IZVEDBENI DEL – GOSPODARSKA JAVNA INFRASTRUKTURA

PRIPOMBA SE UPOŠTEVA (14 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na vsebine potekov GJI ali druge vsebine s področja GJI in so se upoštevale, so:

- 167, 242, 266, 340, 382, 389, 392, 478, 536, 606, 630, 635, 641, 668

PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA (6 pripombe)

Pripombe, ki so se nanašale na vsebine potekov GJI ali druge vsebine s področja GJI in so se delno upoštevale, so:

- 76, 319, 483, 541, 615, 645

PRIPOMBA SE NE UPOŠTEVA (13 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na vsebine potekov GJI ali druge vsebine s področja GJI in se niso upoštevale, so:

- 53, 54, 267, 280, 350, 357, 494, 497, 524, 565, 590, 600, 651

III.4 PRIPOMBE NA IZVEDBENI DEL – IZVEDENA DOLOČILA

PRIPOMBA SE UPOŠTEVA(14 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na izvedbena določila odloka in so se upoštevale, so:

- 28, 217, 226, 282, 339, 458, 505, 534, 574, 578, 618, 652, 658

PRIPOMBA SE DELNO UPOŠTEVA (15 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na izvedbena določila odloka in so se delno upoštevale, so:

- 38, 76, 156, 227, 338, 396, 483, 485, 487, 531, 541, 596, 624, 645, 659

SE NE UPOŠTEVA (14 pripomb)

Pripombe, ki so se nanašale na izvedbena določila odloka in se niso upoštevale, so:

- 35, 71, 97, 436, 440, 486, 494, 497, 600, 608, 611, 615, 620, 625, 631

III.5 DRUGO (28 pripomb)

Pripombe, ki niso bile zajete v nobeni od zgornjih kategorij in se nanašajo na vsebine, ki so bodisi že zajete v OPN ali pa so jih pripombodajavci umaknili in so tako brezpredmetne, so:

Izvedbeni del – namenska raba

- 34, 45, 125, 145, 283, 354, 356, 419, 441, 480, 529, 583, 589, 627, 640, 674, 643

Izvedbeni del – gospodarska javna infrastruktura

- 283, 632

Izvedbeni del – izvedbena določila

- 479, 595, 623, 627, 607, 609, 662, 675

III.6 CPVO (1 pripomba)

Pripombe, ki se nanašajo na celovito presojo vplivov na okolje oziroma okoljsko poročilo, so:

- 524

III.7 NOVE POBUDE (112 pripomb)

Pripombe, ki so nove pobude za spremembo prostorskih aktov in se ne morejo upoštevati v tem postopku, so:

- 4, 6, 12, 13, 18, 31, 37, 39, 42, 46, 47, 50, 52, 55, 64, 77, 84, 86, 87, 92, 111, 115, 124, 129, 130, 143, 144, 158, 164, 168, 172, 193, 195, 211, 225, 230, 231, 236, 237, 241, 244, 245, 247, 251, 260, 262, 263, 264, 265, 269, 273, 274, 277, 286, 291, 292, 298, 305, 306, 308, 311, 312, 314, 315, 317, 325, 330, 332, 341, 346, 352, 385, 386, 398, 401, 403, 407, 408, 415, 418, 420, 424, 435, 453, 462, 466, 489, 493, 495, 496, 506, 509, 515, 518, 545, 546, 557, 559, 561, 564, 544, 572, 573, 575, 585, 591, 594, 619, 626, 633, 648, 653

III.8 PRIPOMBE NISO PREDMET OPN (23 pripomb)

Pripombe, ki niso predmet OPN, ampak se nanašajo na UN, PSP ali druge vsebine, so:

- 57, 76, 127, 150, 206, 471, 524, 598, 599, 614, 615, 628, 629, 634, 638, 639, 642, 651, 661, 665, 667, 668, 673